



**MI NI STERSTVO ZA FI NANSI I  
REPUBLI KA MAKEDONI JA**

**DANO ^ EN VODI ^ VO  
REPUBLI KA MAKEDONI JA  
2003**

*Jul i , 2003 godi na*

## SODR@I NA

PREGGOVOR.....	3
<b>PERSONALEN DANOK NA DOHOD.....</b>	<b>4</b>
Dano~ni obvrznic i .....	5
Dano~na osnova.....	5
Dano~ni stapki .....	6
Zadol ` i tel ni socijal ni pri donesi .....	6
<b>DANOK NA DOBI VKA.....</b>	<b>7</b>
Dano~en obvrznic k.....	7
Dano~na stapka .....	7
Dano~na osnova.....	7
Di vi dendi .....	8
Kapi tal ni dobi vki .....	9
I NVESTI CI ONI I DANO^NI POTTI KNUVAWA.....	9
Odbegn uvawe na dvojnoto odano~uvawe .....	11
<b>DANOK NA DODADENA VREDNOST.....</b>	<b>12</b>
PREDMET NA ODANO^UVAWE .....	12
DANO^EN OBVRZNI K.....	12
DANO^NA OSNOVA.....	12
DANO^NI STAPKI .....	13
DANO^NI OSLOBODUVAWA .....	13
1. Dano~ni osl oboduvawa vo zemjata .....	13
2. Dano~ni osl oboduvawa pri uvozot.....	14
VREME NA NASTANUVAWE NA DANO^NI OT DOLG.....	15
ODBI VKA NA PRETHODNI OT DANOK.....	15
I skl u~uvawe na pravoto na odbi vka na prethodni ot danok.....	15
Presmetkoven peri od, presmetuvawe na danokot, podnesuvawe na danofna prijava, pl a}awe i vra}awe na danokot .....	16
VRA]AWE NA DDV NA POSEBNI SUBJEKTI .....	16
<b>AKCI ZI .....</b>	<b>17</b>
Nastanuvawe na akci zata.....	17
Akci zen dol ` ni k.....	17
Akci zni osl oboduvawa.....	18
Akci zni osl oboduvawa za mi neral ni masl a vo sl u~ai koga: .....	18
Akci zni osl oboduvawa za grupata al kohol i al kohol ni pijal oci , dokol ku eti l ~al kohol ot se kori sti : .....	18
Osl oboduvawa po osnov na donaci i .....	18
I znos na akci za .....	19
Mi neral ni masl a .....	19
Al kohol i al kohol ni pijal oci .....	20
speci f i ~na akci za.....	20
<b>DANOK NA I MOT .....</b>	<b>21</b>
<b>DANOK NA NASLEDSTVO I PODAROK.....</b>	<b>22</b>
<b>DANOK NA PROMET NA NEDVI @NOSTI I PRAVA.....</b>	<b>23</b>

## **PREDGOVOR**

*Danoci te pretstavuvaat va`en segment od celokupni ot op{ testveno ekonomski sistem na edna zemja, pa ottuka i potrebata da isti te bi dat { to pobl i sku objasneti na po{ i rokata javnost.*

*U{ te od steknuvaweto na svojata nezavisnost vo 1991 godina Republika Makedonija kontinuirano se obiduva da izgradi sovrremen dano-en sistem koj }e i ovozmo`i soodveten ekonomski rast i finansirawe na dr`avni te funkcii vo period nare-en tranzicionen. Vo celiot ovoj period, iako mala po teritorija i so nizok stepen na ekonomska razvienost, kako i ogromni te te{ kotii so koi se sretnuva{e vo vid na ekonomski blokadi, izoliranost, voeni sudiri vo neposrednoto sosedstvo i vnatre vo zemjata, sepak Makedonija gi prepoznavava ekonomskite uslovi vo koi treba da se razviva kako otvorena i liberalna ekonomija i da gi odstranuva barierte koi go popre-uvaa razvojot na ekonomijata i privlekuvaweto na stranski direktni investicii. Kako zemja opredelena za za-lenuvawe vo Evropskata Unija, Republika Makedonija nastojuva da svoeto zakonodavstvo go usoglasi so evropskata legislativa i da stane privle-na lokacija za investirawe i stopanisuvawe. Tokmu zatoa -uvstvuvame i potreba za { to pove}e informaci i da bi dat ponudeni okol u danoci te i dano-ni ot sistem vo zemjata, koi { to se nadevame deka ovaa kratka bro{ ura }e uspee barem del umno da gi zadovol i.*

*Sekako, si te dobronamerni zabele{ki i preporaki koi mo`e da pomognat vo izgradbata na podobar i pokvaliteten dano-en sistem se dobrodojeni .*

*Sektor za dano-na pol i tika i administracija  
Ministerstvo za finansii*

## **PERSONALEN DANOK NA DOHOD**

Personalni ot danok na dohod e danok { to go pl a}aat dano-ni te obvrznic i - fizi -ki lica, na sevkupni ot prihod { to go ostvaruvaat od razni izvori , odnosno na site prihodi { to gi ostvaruvaat vo zemjata i stranstvo vo tekot na edna kal endarska godi na.

Dohodot { to podle`i na odano-uvawe go so-inuvaat slednite vidovi na prihodi :

- § ***Li-ni primawa*** - pretstavuvaat site prihodi { to gi ostvaruva dano-ni ot obvrznik po osnov na raboten odnos, vku-uvaj}i gi i prihodi te po osnov na dogovor za delo. Li-nite primawa gi opfa}aat plati te i drugi te nadomestoci po osnov na raboten odnos, penzi i te, primawata na -l enovi na organi na upravuvawe i nadzor na trgovskite dru{ tva, plati na funkcioneri , pratenici i sovetnici , plati na profesionalni sportisti , nadomestok na sudii porotnici , ve{ tli lica, ste-ajni upravnici , nadomestok na -l enovite na MANU, plata ostvarena so rabota vo stranstvo vrz osnova na raboten odnos zasnovan vo zemjata, i sekoj poedine-en prihod vrz osnova na dogovor za povremeno ili privremeno vr{ ewe na uslugi na pravni i fizi -ki lica.
- § ***prihodi od zemjodel ska dejnost*** - pretstavuvaat prihodi te { to gi ostvaruvaat individualni te zemjodelci. Nivnite prihodi se odano-uvaat na osnova na katastarski ot prihod ili pak, vo daden slu-aj dano-ni te vlasti mo` e da opredelat danokot da go pl a}aat spored vi stinski ot prihod.
- § ***prihodi od samostojna dejnost*** - e dohodot { to go ostvaruvaat licata od vr{ ewe na nekoja stopanska dejnost ili od davawe na profesionalni i drugi intelektualni uslugi kako { to se na primer doktori , advokati , notari , dano-ni konsultanti , in`eneri , arhitekti , smetkovoditeli i dr. Dokolku pove}e fizi -ki lica ostvaruvaat prihod so zaedni -ko vr{ ewe na dejnost, sekoe od nive obvrznik na danokot na dohod za del ot od prihodot { to im pripa}a spored dogovorot za zaedni -ko vr{ ewe na dejnost.
- § ***prihodi od imot i imotni prava*** - se onie prihodi { to fizi -ki te lica gi ostvaruvaat od izdavawe pod zakup ili podzakup na nedvi`en imot, oprema, prevozni sredstva ili drug vid imot. Na dano-ni ot obvrznik mu se priznavaat odbitni tro{ oci za odr` uvawe i upravuvawe do 40% od godi { ni ot bruto prihod, a za davawe pod zakup na opremeni stanbeni i delovni prostori i mu se priznavaat odbitni tro{ oci do 50% od godi { ni ot bruto prihod. Dokolku obvrznikot dokumentirano doka` e deka napravi l pove}e tro{ oci od normirani te, mu se priznavaat stvarnite tro{ oci .
- § ***prihodi od avtorski prava i prava od industri ska sopstvenost*** - vo zavisnost od vidot na deloto (sl i ki , umetni -ki dela vo muzikata, filmot i dr.) na dano-ni ot obvrznik mu se priznavaat odbitni tro{ oci vo visina od 25% do 60% od bruto prihodot.

§ **prihodi od kapital** - se podrazbi raat prihodi te ostvareni po osnov na:

- dividendi i drugi prihodi ostvareni so u-estvo vo dobi vkata kaj pravni i fizi-ki lica,
- kamati po zaemi dadeni na fizi-ki i pravni lica
- kamati po obvrznic i ili drugi hartii od vrednost
- kamati na oro-eni { tedni i drugi depoziti .

Dividendi te se odano-uvaaat so danok po odbi vka po stapka od 15% na iznos od 50% od bruto dividendite, dodeka kamata se odano-uva po stapka od 15% na razl ikata pome|u i znosot na bruto kamata i iznosot presmetan po stapkata na porast na ceni te na malo vo soodvetni ot peri od.

§ **kapitalni dobi vki** - se prihodite { to gi ostavaruva dano-ni ot obvrznik kako pozitivna razlika od prod`bata na hartii od vrednost, u-estvoto vo kapital ot i nedvi `ni ot i mot, pome|u ni vnata prod`na i kupovna cena.

§ **dobi vki od igri na sre}a** - pretstavuva dohodot ostvaren od dobi vki od igri na sre}a i drugi nagradni igri . Danok ne se pl a}a na ostvarenata dobi vka dokol ku i stata ne nadmi nuva i znos od 10.000 denari , a vo sprotivno danokot se presmetuva vrz cel i ot i znos na dobi vkata.

§ **drugi prihodi** - site onie prihodi koi gi ostvaruvaat fizi-kite lica, a ne se opfateni so Zakonot za personal en danok na dohod. Dano-nata osnova se utvrduva so odbivawe na 35% normirani tro{oci od bruto prihodot.

Na odano-uvawe podle `at site nabroeni prihodi { to se ostvaruvaat vo pari , hartii od vrednost, natura i li vo nekoj drug vi d.

### ***Dano-ni obvrznic i***

Soglasno aktuel ni ot Zakon za personal en danok na dohod, obvrznik na danokot na dohod e sekoe fizi-ko lice rezident na Republ ika Makedoni ja za negovi ot svetski dohod, odnosno dohodot { to go ostvaruva vo zemjata i stranstvo. Obvrznik e i lice nerezident za dohodot { to go ostvaruva od izvori vo Republ ika Makedoni ja.

Kako rezident se smeta fizi-koto lice koe na teritorijata na Republ ika Makedoni ja ima postojano mesto na `iveewe i preстоjuval i { te, ili dokol ku preстоjuva neprekinato ili so preki ni 183 dena ili pove}e vo ramki te na 12 mese-en peri od.

### ***Dano-na osnova***

Dano-na osnova pretstavuva pozitivnata razlika od bruto prihodot { to se dobiva kako zbir na iznosite na oddel ni te vi dovi prihodi { to gi ostvari l obvrznik ot vo godinata za koja se utvrduva danokot i odbi toci te { to gi dozvol uva Zakonot za personal en danok na dohod kako { to se sl edni te:

- § pri donesi te za penzi sko i i nval i dsko osi guruvawe, zdravstveno osi guruvawe i vrabotuvawe, osven za pri donesi te { to gi pl a}aat zemjodel ci te na katastarski pri hod
- § pri donesi te za dobrovol no penzi sko i i nval i dsko osi guruvawe pl ateni od obvrzni kot
- § li - noto osl oboduvawe koe za 2002 godi na iznesuva 2,680 denari mese - no i l i 32,160 denari godi { no
- § drugi tro { oci koi mu se pri znavaat na obvrzni kot { to gi i ma napraveno pri ostvaruvawe na dohodot

### ***Dano - ni stapki***

Na utvrdenata dano - na osnova se pri menuvaat dano - ni te stapki koi se progresivni i i znesuvaat :

<b><i>na godi { na dano - na osnova</i></b>	<b><i>dano - na stapka</i></b>	<b><i>kumul ati vno</i></b>
<i>do 360,000 denari</i>	15%	
<i>nad 360,000 denari</i>	18%	<i>54,000 + 18% za i znosot nad 360,000</i>
<b><i>na mese - na dano - na osnova</i></b>	<b><i>dano - na stapka</i></b>	<b><i>kumul ati vno</i></b>
<i>do 30,000 denari</i>	15%	
<i>nad 30,000 denari</i>	18%	<i>4,680 + 18% za i znosot nad 30,000</i>

### ***Zadol ` i tel ni soci jal ni pri donesi***

Rabotodavci te se obvrzani da pl a}aat zadol ` i tel ni soci jal ni pri donesi na bruto pl atata i toa:

- § 21.2% - pri dones za penzi sko - i nval i dsko osi guruvawe
- § 9.2% - pri dones za zdravstveno osi guruvawe
- § 1.6% - pri dones za vrabotuvawe

## **DANOK NA DOBI VKA**

### ***Dano-en obvrznik***

Danokot na dobi vka go pla}aat pravni te lica - rezidenti ili nerezidenti, za dobi vkata { to ja ostvaruvaat od vr{ewe na dejnost na teri torijata na Republ ika Makedoni ja. Pravnoto lice se smeta deka e rezident dokol ku e regi stri ran sogl asno Zakonot za trgovski dru{tva, ili dokol ku ima sedi {te na teri torijata na Republ ika Makedoni ja.

Rezi denti te se odano-uvaat za dobi vkata { to ja ostvaruvaat vo zemjata i stranstvo, dodeka nerezidenti te se odano-uvaat samo za dobi vkata { to ja ostvaruvaat od del ovna akti vnost na teri torijata na RM.

### ***Dano-na stapka***

Stapkata na danokot na dobi vka e i skl u-i tel no ni ska i i znesuva 15%.

### ***Dano-na osnova***

Dano-nata osnova na danokot na dobi vka pretstavuva dobi vkata utvrdena vo dano-ni ot bil ans, kako razl ika me|u ostvareni te vkupni prihodi i vkupni te rashodi na obvrznikot i za taa cel se def i ni rani pravi la i kri teri umi za nejzi noto utvrduvawe:

- prihodi te ostvareni po osnova na sredstva koi se strogo namenski za odvivawe na dejnosta na dano-ni ot obvrznik (buxeti, fondovi), ne vleguvaat vo dano-nata osnova za presmetuvawe na danokot na dobi vka;
- vrednosta na zal ihite na nedovr{enoto proi zvodstvo, pol uproi zvodite i gotovi te proi zvodite se procenuva najmnogu po pol nata cena na ~i newe;
- presmetani te bruto pl ati na vraboteni te se priznavaat kako odbi tna stavka na tovar na del ovni te rashodi, do vi si na na i spl ateni ot i znos;
- primawata na vraboteni te po osnova na u-estvoto vo dobi vkata, ne se priznavaat na tovar na rashodite vo dano-ni ot bil ans;
- li -ni te primawa na ~lenovite na upravni ot i nadzorni ot odbor se priznavaat kako rashodi vo dano-ni ot bil ans vo vi si na od 50% od i spl ateni ot i znos;
- amortizacijata na nematerijal ni te i materijal ni te sredstva se priznava kako rashod vo dano-ni ot bil ans do iznosot utvrden so pri mena na amortizaci oni te stapki propi {ani so Nomenkl aturata na sredstvata za amortizacija i amortizaci oni te stapki;

- revalorizacijata na nematerijalnite i materijalnite sredstva, vključujući i ni vnata amortizacija, se priznava kako rashod vo dano-niot bilans;
- na tovar na rashodite vo dano-niot bilans se priznavaat troškovi po osnov na kamati na krediti koi se koristen i sklučivo za vršewe na dejnosta na obvrzni kot;
- troškovi za istražuvawe i razvoj napraveni vo ramkite na sopstveni istražuvako - razvojni centri ili preku samostojni nau-no istražuvaki institucii;
- premii te plateni za osiguruvawe na delovniot imot na obvrzni kot;
- troškovi za isplateni te nadomestoci za prevoz do rabota i od rabota, za ishrana i regres za godišen odmor na vraboteni telica;
- pridozite za socijalno osiguruvawe (to gi pla) a rabotodava-ot;
- troškovi za ekonomska propaganda koi se vo funkcija na unapreduvawe na dejnosta na dano-niot obvrznik vrz osnova na verodostojna dokumentacija;
- izdatoci za donacii i sponzorstva za nau-ni, humanitarni, kulturni, obrazovni, zdravstveni, religiozni i sportski celii, osven izdatoci za profesionalen sport, se priznavaat kako rashod vo dano-niot bilans vo visina do 3% od vkupniot prihod, pod uslov da se isplateni vo korist na javni ustanovi koi se finansiraat od buxetot, ili pak, vo korist na Crveni ot krst na Republ i ka Makedoni ja;
- nadomestoci te po osnov na dnevni ci za slu`beni patuvawa vo zemjata i vo stranstvo i odvoen `ivot od semejstvoto, na licata vo raboten odnos se priznavaat na tovar na rashodite vo dano-niot bilans, vo visina utvrdena so kolektivni ot dogovor na ni vo na granka;
- troškovi za koristewe na sopstven avtomobil za slu`beni celii od licata vo raboten odnos, se priznavaat na tovar na rashodite vo dano-niot bilans vo visina od 50% od utvrdeni ot iznos spored kolektivni ot dogovor na ni vo na granka i tn.

### ***Di videndi***

Di videndi ostvareni so u-estvo vo kapital ot na drug obvrzni k-rezident na RM, vključujući gi i prihodi te od u-estvo vo dobi vkata na društva so ograničena odgovornost ne se vključvaat vo dano-nata osnova pod uslov da se odano-eni kaj obvrzni kot koj vrši i splata.

Postoi celosna slaboda vo repatrijacija na dobi vkata, odnosno ne postoi danok po odbivka na di videndi te (to rezidentna kompanija gi i splatava na nerezidentna. Isto taka, ne postoi ni kakov drug danok na transfer na dobi vkata.

## **Kapitalni dobitki**

Kapitalne dobitki ostvareni od prodaja hartii od vrednost, oprema i nedvigenimot se vključuje u dano-nata osnova vo visina od 70%.

Dokolku se ostvari kapitalna zaguba, istata se priznava na tovar na rashodite vo dano-ni ot bilans, a što se odnesuva do kapitalna zaguba ostvarena so prodaja hartii od vrednost, se prebiva so kapitalne dobitki ostvareni vo ista godina.

## **INVESTICIONI I DANO^NI POTTI KNUVAWA**

- è *Na dano-ni ot obvrznik kaj koj se vlo`eni sredstva od stranski lica mu se namaluva presmetani ot danok srazmerno na u-estvoto na stranski ot kapital, pod uslov u-estvoto na stranski ot kapital da iznesuva najmal ku 20% vo ukupno vlo`eniot zaedni-ki traen kapital. Pod vlo`eni sredstva od stranski lica se smeta i otkupot na akcii od strana na stranskoto lice. Osloboduvaweto od danokot se odnesuva i za dano-ni obvrznici koji se osnovani celosno so stranski kapital. Osloboduvaweto od danokot se odnesuva samo za period od prvite tri godini po-nuvaj}i od godinata vo koja se ostvaruva dobitkata, pod uslov obvrznikot koj go koristel ova osloboduvawe da raboti najmal ku u{te tri godini po istekot na poslednata godina vo koja go koristel pravoto na dano-no osloboduvawe.*
- è *Na dano-ni ot obvrznik mu se namaluva dano-nata osnova dano-nata osnova za iznosot na investiciite vo dvi`eni nedvigenimot, do 100.000 EVRA vo denarska protivvrednost, vo tekovnata godina, osven vo patni-ki avtomobili, mebel, tepisi, umetni-ki dela od likovnata i primenetata umetnost i drugi ukrasni predmeti za opremuvawe na admini strativnite prostori i. Dokolku dano-noto ol esnuvawe, obvrznikot ne go iskori sti do krajot na tekovnata godina, ima pravo da go prenese vo narednite peri odi do negovo celosno iskori stuvawe. Na obvrznikot, za iznosot na investiciite vo dvi`eni nedvigenimot nad 100.000 EVRA vo denarska protivvrednost, vo tekovnata godina, osven vo patni-ki avtomobili, mebel, tepisi, umetni-ki dela od likovnata i primenetata umetnost i drugi ukrasni predmeti za opremuvawe na admini strativnite prostori i, mu se namaluva dano-nata osnova do 30%, no ne pove}e od ostatokot na neiskori steni ot del od investicijata.*
- è *Dano-ni ot obvrznik koj ostvaruva tehnolo{ka modernizacija ili nabavuva sredstva za za{tita na `ivotnata sredina i prirodata ima pravo na zabrzana amortizacija na osnovnite sredstva, no najmnogu do visina koja za 25% ja nadmi nuva amortizacijata presmetana po edna od metodi te za presmetka na amortizacijata.*

- è Na dano-ni ot obvrznik koj izvr{iil vlo`uvawe vo podra-ja na stopanski nedovolno razvi eni te op{tini i vo specifi-ni podra-ja (ridsko-plani nski reoni, pograni -en pojas i kompaktno zaostanati podra-ja) mu se namal uva dano-nata osnova vo vi si na na vlo` eni te sredstva, no najmnogu do 50% od osnovata.
- è Obvrznikot koj e korisnik na slobodna ekonomska zona se osloboduva od pla}awe na danokot na dobi vka za peri od od 10 godi ni od otpo-nuvaweto na vr{ eweto na dejnosta vo slobodnata ekonomska zona, pod uslovi i postapka utvrdeni so Zakonot za slobodni ekonomski zoni .
- è Na dano-ni ot obvrznik mu se namal uva dano-nata osnova vo vi si na na sredstvata vlo` eni za za{tita na `ivotnata sredina i na pri rodata, zna-i 100% se priznava iznosot vlo` en za ova a namena.
- è Na obvrznikot koj za prv pat po-nuva so vr{ ewe na dejnost, vo prvata godi na vo koja i ska` uva dobi vka, presmetani ot danok mu se namal uva za 50% pod uslov da prodol `i so vr{ ewe na dejnosta najmal ku u{ te tri godi ni od denot na kori steweto na namal uvaweto. Vo sproti vno, go dol `i neplateni ot danok vo iznos reval ori zi ran so stapkata na porast na cenite na malo. Kako obvrznik koj za prv pat po-nal so vr{ ewe na dejnost ne se smeta obvrznikot kaj kogo do{l o do statusni promeni (spojuvawe, pri pojuvawe, podel ba, sopstveni -ka transformacija i sl i -no).
- è Vo funkcija na razvojot na berzata vo Republika Makedonija, presmetani ot danok na dobi vka se namal uva za 50%, za obvrznikot koj koti ra na ofi cijalni te pazari na berza, od momentot na kotacijata vo naredni te tri godi ni. Ova dano-no namal uvawe }e se koristi do 31 dekemvri 2005 godi na.
- è Na obvrznikot koj e dol ` en soglasno Zakonot za registri rawe na gotovinski te pla}awa da vovede i da koristi odobren sistem na oprema za registri rawe na gotovinski te pla}awa, mu se namal uva presmetani ot danok za nabaveni do deset fiskalni aparati vo vi si na na ni vnata vrednost. Dokol ku obvrznikot dano-noto osloboduvawe ne go iskoristi do krajot na tekovnata godi na, ima pravo da go prenese vo naredni ot peri od.
- è Zagubi te od del ovni, f i nansi ski i nedel ovni transakcii mo` e da se prenesuvaat na tovar na dobi vkata vo idni te presmetkovni peri odi, no najmnogu do 3 godi ni, smetano od godi nata vo koja se i ska` ani. Ova pravo ne mo` e da se koristi vo slu-aj na promena na statusot na dano-ni ot obvrznik po osnov na spojuvawe, pri pojuvawe, podel ba, sopstveni -ka transformacija i sl i -no.

- è *Kapitalni te dobi vki ostvareni od prodaja na hartii od vrednost, oprema i nedvi`en imot, se vkl u-vaat vo dano-nata osnova vo vi si na od 70%. Kapitalni te dobi vki ostvareni od hartii od vrednost nema da se odano-vaat do 1 januari 2006 godi na so cel da se pridonese za razvojot na pazarot na hartii od vrednost vo Republ i ka Makedonija.*
- è *Di vi dendi te ostvareni so u-estvo vo kapital ot na druga kompanija se oslobodeni od odano-uvawe pod uslov da se odano-eni kaj obvrzni kot koj vr{i i splata spored op{tata stapka na Zakonot za danok na dobi vka.*
- è *Pri transferot na del ot na dobi vkata ostvarena od strana na stransko pravno lice ne se pl a}a danok na dobi vka na i znosot koj se transferira.*

#### ***Odbegnuvawe na dvojnoto odano-uvawe***

Vo zakonot predvideni se unilateralni merki so koi na obvrzni kot - rezident na RM koj na dobi vkata ostvarena vo stranstvo plati danok vo druga dr`ava, mu se namal uva presmetani ot danok vo zemjata za iznosot na danokot na dobi vka platen vo stranstvo, no najmnogu do iznosot {to bi se dobi l so pri mena na stapkata od Zakonot za danok na dobi vka.

Republ i ka Makedonija ima skl u-eno Dogovori za odbegnuvawe na dvojnoto odano-uvawe so sl edni te zemji : *Hol andija, Francija, Italija, [vedska, Danska, Finska, [vajcarija, Ungarija, Hrvatska, Turcija, Jugosl avija, Pol ska, NR Ki na, Rusija, Ukrai na, Sl ovenija, Bugarija, R. Ki na, Egi pet, Al bani ja, I ran, Romani ja i ^e{ kata Republ i ka. I sto taka e skl u-en Dogovor i so SR Germanija, no seu{ te ne e rati f i kuan.*

## **DANOK NA DODADENA VREDNOST**

Republika Makedonija, ostvaruvaj}i ja opredelbata da gradi dano-na struktura po terkot na evropskoto pravo, na 1 april 2000 godina uspe{no go vovede danokot na dodadena vrednost, {to pretstavuva krupen {ekor vo dano{enata reforma i potvrda za izgradba na sodremen dano{en sistem.

### **PREDMET NA ODANO^UVAWE**

Predmet na odano-uvawe so danokot na dodadena vrednost e prometot na dobra i uslugi, koj se vr{i so nadomestok vo zemjata od strana na dano-ni ot obvrznik vo ramkite na negovata stopanska dejnost i uvozot na dobra.

### **DANO^EN OBVRZNIK**

Dano-en obvrznik e pravno i fizi-ko lice koe vr{i dejnost na teritorijata na Republika Makedonija. Obvrska za zadol`itelna registracija za celite na DDV imaat samo one dano-ni obvrznici koji vo izminatata kalendarska godina ostvarile vkupen odano-iv promet nad 1.300.000 denari.

Na malite stopanski subjekti im se dava mo`nost da biraat dali }e bidat registrirani kako DDV obvrznici. Ako izberat da ostanat nadvor od sistemot na DDV, tie se odano-uvaat kako finalni potro{uva-i i nemaat pravo na odbivka na prethoden danok.

### **DANO^NA OSNOVA**

#### **1. Dano-na osnova za promet vo zemjata**

Dano-na osnova na DDV e vkupni otiznos na nadomestokot (pari, dobra, uslugi i dr.) {to e dobi en ili {to treba da se dobie za prometot, vkl u-uvaj}i gi danocite (osven DDV) akcizite, taksite, pri donesite, i drugi dava-ki, kako i zavisnite tro{oci i subvencijite koji se direktno povrzani so cenata na prometot na dobroto ili uslugata.

#### **2. Dano-na osnova za uvozot na dobra**

Dano-na osnova za uvozot na dobra e vrednosta na uvezenoto dobro utvrdena spored carinski te propisi. Vo dano-nata osnova se vkl u-uvaat carinata, danocite (osven DDV), akcizite, taksite, drugi te uvozni dava-ki i zavisnite tro{oci.

## DANO^NI STAPKI

Danokot na dodadena vrednost se presmetuva so primena na proporcionalni dano~ni stapki vrz dano~nata osnova za odano~ivi ot promet na stoki i usl ugi i uvoz i toa:

1. spored op{ tata dano~na stapka od 18%, koja se primenuva vrz cel okupni ot odano~i v promet i uvoz, osven vrz prometot i uvozot koj se odano~uva so povl astenata dano~na stapka i
2. spored povl astenata dano~na stapka od 5%, koja se primenuva vrz prometot i uvozot na sl edni te dobra i usl ugi :

✓ Proizvodi za ~ove~ka i shrana;

✓ Voda za pi ewe od javni te si stemi za snabduvawe;

✓ Publikacii i toa: knigi, bro{uri i sli~ni pe~atni materijali, vesnici i drugi periodi~ni publikacii, detski slikovnici, knigi za crtawe i boewe za deca i kartografski proizvodi od sekakov vid, osven publikacii koi slu`at prete`no za reklamni celi, kako i publikacii so pornograf ska sodr`i na.

## DANO^NI OSLOBODUVAWA

### 1. Dano~ni osloboduvawa vo zemjata

bez pravo na odbi vka na prethodni ot danok	so pravo na odbi vka na prethodni ot danok
promet na stanbeni zgradi i stanovi, so i sklu~ok na prvi ot promet koj }e se i zvr{ i do 5 godi ni po i zgradbata	i zvoz na dobra vo stranstvo
i najmuvawe na stanovi, dokol ku isti te se koristi za stanbeni cel i	promet na dobra koi se i spra}aat od zemjata vo sl obodni i carinski zoni
po{ tenski usl ugi	usl ugi povrzani so uvozot, i zvozot i tranzitot
bankarski i f i nansi ski promet	pri vremen uvoz na dobra zaradi oblagoroduvawe
usl ugi na osiguruvawe i reosiguruvawe	promet na zl ato sprema centralnata banka
i gri na sre}a i zabavni i gri	me unaroden vozdu{ en prevoz na patnici
prometot od ustanovi te od obl asta na kul turata	promet, odr`uvawe i i najmuvawe na l etala koi se koristi vo me unarodni ot vozdu{ en soobra}aj

promet od ustanovi te za socijal na gri`a i za{ti ta	
promet od ustanovi te za zgri`uvawe na deca i ml adinci	
obrazovni usl ugi	
usl ugi na radi o-di fuzni i tel evi zi ski stani ci	
me unaroden prevoz na patni ci	
zdravstveni usl ugi	
prevoz na paci enti i promet na ~ove~ki organi , krv i maj~i no ml eko	
usl ugi na pogrebal ni i nsti tuci i	

## 2. Dano~ni osl oboduvawa pri uvozot

- ✓ dobra ~ij promet e osl oboden od danok na dodadena vrednost vo zemjata
- ✓ dobra vo tranzit, reeksport i li pri vremeno uvezeni dobra
- ✓ dobra koi se vnesuvaat vo sl obodni i cari nski zoni
- ✓ dobra koi se uvezuvaat od stransko diplomatsko ili konzul arno pretstavni { tvo za sl u` beni potrebi , kako i od strana na di pl omatski ot personal , za li ~ni potrebi
- ✓ dobra koi se uvezuvaat od me|unarodni organi zaci i
- ✓ dobra za izl o` uvawe na saemi , koi potoa }e se i zvezat
- ✓ dobra koi povtorno se uvezuvaat vo i sta sostojba kako pri ni vni ot pri vremen i zvoz
- ✓ dobra koi gi podaruvaat bez nadomest stranski donatori na doma{ni javni ustanovi ili na regi stri rani doma{ni humani tarni neprof i tni i nevl adi ni organi zaci i
- ✓ podareni dobra i publ i kaci i na javni i nau~ni ustanovi
- ✓ odl i kuvawa steknati vo stranstvo
- ✓ dobra koi gi vnesuvaat patni ci pri vl eguvaweto vo zemjata kako li ~en бага` i predmeti so mala vrednost
- ✓ dobra potrebni za real i zaci ja na proekti f i nansi rani so pari ~ni sredstva na stranski donatori , vrz osnova na dogovori me|u VI adata na RM i stranski ot donator , vo koi stoi kl auzul a deka doni rani te sredstva na mo` at da se kori stat za pl a}awe na danoci

## **VREME NA NASTANUVAVE NA DANO^NI OT DOLG**

Dano~ni ot dolg nastanuva vo momentot koga e izvr{ en prometot na dobroto, odnosno vo momentot koga uslugata e celosno izvr{ ena.

Dokolku pla}aweto e izvr{ eno pred izvr{ uvaweto na prometot, vreme na nastanuvawe na dano~ni ot dolg e momentot koga e dobi eno pla}aweto.

Pri uvozot na dobra, vreme na nastanuvawe na dano~ni ot dolg e denot na nastanuvawe na obvrskata za pla}awe na carinata i drugi te uvozni dava~ki ili denot na vnesuvawe na dobroto vo zemjata, koga se raboti za dobro koe ne podle`i na pla}awe carina.

## **ODBI VKA NA PRETHODNI OT DANOK**

Prethoden danok e iznosot za koj treba da se namali DDV koj treba da se plati za izvr{ eni ot promet, vo određen dano~en period.

Prethodni ot danok se odnesuva na DDV za prometot koj e izvr{ en prema dano~ni ot obvrznik od strana na drugi dano~ni obvrznici i na DDV koj e platen za uvozot na dobra.

Pravoto na odbivka se ostvaruva samo dokolku dano~ni ot obvrznik gi upotrebuva nabavenite ili uvezenite dobra, odnosno primenite uslugi za celina negovata stopanska dejnost.

### ***I sklu~uvawe na pravoto na odbivka na prethodni ot danok***

- ✓ za nabavki ili uvoz na dobra i koristewe na uslugi za prometot osloboden od DDV
- ✓ nabavki, proizvodstvo i uvoz na velosipedi, motorni vozila so pomalaku od 4 trkala, avtomobili, kako i uslugi povrzani so nivnoto koristewe
- ✓ rashodi za reprezentacija
- ✓ izdatoci za prevoz na lica
- ✓ nabavki ili uvoz na fri`ideri, audio i video aparati, tepisi i umetni~ki predmeti so koi se opremuvaat kancelariite
- ✓ izdatoci za smestuvawe vo hoteli ili sli~ni objekti i za ishrana

### ***Dano-en peri od, presmetuvawe na danokot, podnesuvawe na dano-na prijava, pla}awe i vra}awe na danokot***

Dano-nite obvrznici go presmetuvaat i pla}aat DDV mese-no, dokol ku ostvaruvaat vkupen odano-iv promet nad 25 milioni denari ili kvartal no, dokol ku ostvaruvaat vkupen odano-iv promet pod ovoji znos.

Dano-nite obrznici gi podnesuvaat dano-nite prijavi i go pla}aat prijaveni ot danok najkasno vo rok od 15 dena po istek na sekoj mesec, odnosno kvartal .

Dobrovol no registri rani te dano-ni obvrznici go presmetuvaat danokot za sekoja kal endarska godina, a presmetuvaat dano-na prijava i toa najdocna vo rok od 15 dena po istekot na kal endarskata godina vo koj rok i go pla}aat danokot.

Danokot na dodadena vrednost pri uvozot se pla}a vo isto vreme koga se pla}aat carinski te dava-ki .

Dokol ku prethodni ot danok e pogolem od danokot presmetan za prometot vo daden dano-en peri od, dano-ni ot obvrznik mo`e razlikata da ja prenese kako dano-na akontacija za sledni ot peri od ili da pobara vra}awe na razlikata.

Upravata za javni prihodi vrz osnova na negovo barawe, ja vra}a razlikata vo rok od 30 dena od denot na podnesuvawe na dano-nata prijava.

### ***VRA}AWE NA DDV NA POSEBNI SUBJEKTI***

- Ø Po barawe na dano-ni obvrznici koi nemaat sedi{te ili podru`nica vo Republika Makedonija i koi ne izvruvaat ni kakov promet vo nea, im se vra}a prethodni ot danok platen za nabavkite vo zemjata.
- Ø Na neprof i tni te organizacii im se odobruva vra}awe na DDV, za prometot i uvozot na dobra koi se preneseni vo stranstvo kade se koristi za humanitarni , dobrotvorni ili obrazovni cel i .
- Ø Dokol ku stranskoto diplomatsko ili konzularno pretstavni {tvo nabavi dobra ili koristi uslugi za sl u`beni potrebi vo zemjata, }e mu se izvruva vra}awe na plateni ot DDV, za fakturite -ij iznos nadmi nuva 5.000 denari , vkl u-uvajki go DDV.

Vra}aweto na DDV mu se odobruva i na diplomatski ot personal , dokol ku navedenite lica steknale dobra ili koristele uslugi vo zemjata za li -ni potrebi . Vo toj slu-aj, vra}aweto se ograni -uva na vkupen iznos od 50.000 denari za soodvetnata kal endarska godina.

Me|unarodni te organizacii i ni vni te -lenovi }e obezbedat vra}awe na DDV, za prometot na dobra ili uslugi i zvr{eni prema ni v, spored uslovi te i ograni -uvawata utvrdeni so me|unarodni spogodbi .

## AKCIZI

Soglasno Zakonot za akcizi koj e cel osno harmoniziran so Direktivata za akcizi na Evropskata Unija broj 92/12/EEC (sistemska direktiva), kako i strukturne direktive i direktive za približuvawe na akcizne stopki poodelno za sekoja grupa akcizni dobra, predmet na odanofuvawe e potrošuvakata samo na one akcizni dobra koi se obvrzuvački so Evropski te direktivi, a toa se:

- mineralni masla;
- tutunski dobra; i
- alkohol i alkoholni tepjaloci.

Akcizne dobra stanuvaaat podle`ni na akciza vo tri sluai: so nivnoto proizvodstvo na teritorijata vo RM, so nivnoto uvoz vo zemjava, i koga dobrata se naoaaat pod carinski nadzor. Toa znaai deka samata podle`nost na akciza pretstavuva samo mo`nost za akcizne dobra, vo opredeleni uslovi koi se propisani vo Zakonot, da nastane akciza.

### *Nastanuvawe na akcizata*

- Koga dobroto koe to podle`ni na obvrskata za plaawe na akciza, se predade vo potrošuvaka vo akcizen skladi, odnosno se iznese od akcizen skladi, osven ako ne se nadovrzuva koristewe na dobroto vo akciznoto skladi obodeno od akciza ili nova postapka na nepostoewe na uslovi za nastanuvawe na akcizen dolg, se smeta deka nastanuva akcizata.

- Dokolku dobroto se proizvede nadvor od postapka na nepostoewe na uslovi za nastanuvawe na akcizen dolg, toga se smeta deka akcizata nastanuva so proizvodstvoto na toa dobro.

- Koga dobrata podle`ni na akciza se naoaaat vo akcizen skladi vo momentot na prestanuvawe na vaweto na akciznata dozvola se smeta deka vawet za puteni vo akciznoto-praveni obodeni promet.

- Akcizata nastanuva i za kusokot to ke se pojavi kaj dobrata, osven vo sluai na gubewe na dobrata nastanati poradi nepredvideni okolnosti.

- Akcizata nastanuva so samiot uvoz na dobrata podle`ni na akciza na akciznata teritorija.

### *Akcizen dol`nik*

- Akcizen dol`nik e ona fizičko ili pravno lice, koe to e imatel na akciznata dozvola.

- Akcizen dol`nik vo sluaita na nepostoewe na postapka za akcizen dolg e proizvodi telot na akciznoto dobro.

- Dokolku garancija za akciznoto dobro dal prevoznikot, carinskiot deklarant ili sopstvenikot na dobrata, toga tie lica pretstavuvaaat akcizni dol`nici.

- Dokolku akcizata se uete ne nastanala, a pri imatelot na dobroto go primil na akciznata teritorija, toga dobroto se naoava vo negova nadle`nost, i toa lice pretstavuva akcizen dol`nik.

- Akcizni ot period za koj se presmetuva i pla}a akcizata e eden kalendarski mesec, vo koj nastanala akcizata.

### ***Akcizni osloboduvawa***

Akcizni osloboduvawa koi se odnesuvaat za site akcizni dobra koga se nameneti :

- za diplomatski i konzularni misii;
- za meunarodne organizacii;
- za voenite sili na dogovornite strani na Severno-atlantskiot Pakt;
- koga se koristat kako proba za analiza za neophodni proizvodstveni testovi ili naučno-istra`uvački celii;
- koga se uni{tuvaat i denaturiraat pod danofen nadzor;
- koga patnikot gi nosi so sebe od stranstvo vo svojot lifenbaga`;
- koga mineralni masla i gas se nao|aat vo rezervoarite na motornite vozila ili avioni te koi do|aat od stranstvo, a ne se nameneti za ponatamo{na prodaba.

### ***Akcizni osloboduvawa za mineralni masla vo sluzai koga:***

- ne se koristat kako pogonsko gorivo ili za greewe;
- se koristat vo vozdu{en soobra}aj, osven za privatni celii;
- se vbriuguvaat vo visokite pe~ki kako dodatok na glavnoto gorivo;
- se koristat za specijalni vozila za celite na odbranata i bezbednosta.

### ***Akcizni osloboduvawa za grupata al kohol i al kohol ni pijaloci, dokolku eti l-al kohol ot se koristi:***

- za proizvodstvo na ocet;
- koga potpolno denaturiran, soglasno propisite, se pu{ta vo akcizno-praven osloboden promet;
- za proizvodstvo na proizvod nepodoben za ~ovekovi ot vkus od denaturiran al kohol;
- za proizvodstvo na lekovi;
- za medicinski celii vo bolnici, ambulanti i apteki;
- neposredno ili koristewe kako sostaven del na polugotovi proizvodi za proizvodstvo na prehrambeni proizvodi.

### ***Osl oboduvawa po osnov na donaci i***

Uvozot na dobra-stoki za realizirawe na projekti finansirani so parni sredstva na stranski donatori, za koji postoji dogovor pomeju Vladata na Republika Makedonija i stranskiot donator vo koj stoi klauzula deka donirani te sredstva ne mo`at da se koristat za plawe na javni dava~ki vo Republika Makedonija, e osloboden od carina i drugi dava~ki, akciza i DDV, a za nabavkite za potrebite na projektite i zvr{eni vo zemjata, se obezbeduvaat sredstva za plawe na akciza i DDV od Buxetot na Republika Makedonija.

Postapka za osloboduvawata navedeni vo prethodniot stav poveduva subjektot zadol`en za realizirawe na projektot-i mplementatorot, so podnesuvawe na barawe na propi{an obrazec A1-P, odnosno A3-P do Ministerstvoto za finansii.

Za vraawe na platenata akciza i DDV, za nabaveni dobra i koristenii uslugi vo Republika Makedonija za slubeni potrebi (struja, voda, telefon, greewe, gorivo, kancelariski materijali i sl.), za realizirawe na projektite, subjektot zadol`en za realizirawe na projektot-i mplementator do Ministerstvoto za finansii podnesuva barawe na Obrazec A2-P.

### ***Iznos na akciza***

Akcizata mo`e da bide propi{ana vo procentualen iznos - *proporcionalna akciza*, ili vo apsoluten iznos po edinica merka (kilogram, litar) - *specifinana akciza*. Za opredeleni dobra (tutunski dobra) e propi{ana *kombinirana akciza* (proporcionalna i specifinana).

<b>Artikli</b>	<b>Akciza</b>
<b>Mi neral ni masla</b>	<b>specifinana akciza</b>
1. motoren benzin	
-so sodr`ina na ol ovo povi soka od 0,013g/l i avi onski	32,923 den/kg.
-bezol oven so sodr`ina na ol ovo do 0,013g/l	29,274 den/kg.
2. gasno maslo	
-kako pogonsko gorivo	14,746 den/kg.
-kako gorivo za greewe	3,742 den/kg.
3. te-en naf ten gas	
-kako pogonsko gorivo	4,900 den/kg.
-kako gorivo za greewe	4,876 den/kg.
4. kerozin	
-kako pogonsko gorivo	9,000 den/kg.
-kako gorivo za greewe	1,800 den/kg.
5. maslo za lo`ewe	0,100 den/kg.
	<b>proporcionalna akciza</b>
6. masla za podma~kuvawe	10%

Alkohol i alkoholni pijalci	specifična akcija
1. pivo	3 den. po litri tar/stepena alkohola i 1,25 den. po litri tar/stepena ekstrakta
2. vino	0 den./litar
3. drugi penilni pijalci	30 den./litar
4. drugi nepenilni pijalci	30 den./litar
5. mešurovi proizvodi	300 den./litar - ista alkohola
6. etilni alkohol	300 den./litar - ista alkohola
<b>Tutunski dobra</b>	
<b>- od domačnog proizvodstva</b>	<b>kombinirana akcija</b>
1. purinski cigareti	0 den. po paketu i 33% od maloprodajne cene
2. cigareti	0 den. po paketu i 33% od maloprodajne cene
3. tutun za pušenje kako fino seckan tutun	0 den. po kgr. i 33% od maloprodajne cene
4. tutun za pušenje kako drug tutun	0 den. po kgr. i 33% od maloprodajne cene
<b>- od uvoza</b>	<b>kombinirana akcija</b>
1. purinski cigareti	1,35 den. po paketu i 0% od maloprodajne cene
2. cigareti	1,35 den. po paketu i 0% od maloprodajne cene
3. tutun za pušenje kako fino seckan tutun	1.350,00 den. po kgr. i 0% od maloprodajne cene
4. tutun za pušenje kako drug tutun	1.350,00 den. po kgr. i 0% od maloprodajne cene

## **DANOK NA IMOT**

Danokot na imot se pla}a na sopstvenosta na nedvi`en imot. Medudrugoto na sopstvenosta na neagrarno zemji {te, stambeni zgradi ili stanovi, delovni prostorii, administrativni zgradi, zgradi ili stanovi za odmor i rekreacija, gara`i i drugi grade`ni objekti. Ovoj danok na imot se pla}a i na sopstvenosta i na podvi`niot imot vo koj spa}a patni}ko motorno vozilo nad 1,8 litri rabotna zafatna na motorot, avtobus, tovarno motorno vozilo, tovarno priklufno vozilo, traktor, kombajn, pl oven objekt i avion. Za ovoj podvi`en imot danok se pla}a dokolku oddelnite vidovi na imot ne slu`at neposredno za vr{ewe na dejnosta.

Dano}en obvrznik e pravno ili fizi}ko lice, sopstvenik na imotot {to e predmet na odano}uvawe. Vo odredeni slu}ai, obvrznik mo`e da bi de i pl odou`ivatel na imotot, ili pak dokolku sopstvenici na imotot se pove}e lica, sekoe od ni v e obvrznik na danokot na imot srazmerno na sopstveni ot del .

Osnov na danokot na imot pretstavuva pazarnata vrednost na nedvi`niot i podvi`niot imot. Taa se iska`uva vo dano}nata prijava {to obvrznikot ja podnesuva do organot za javni prihodi, a dokolku organot utvrdi deka taa pazarna vrednost ne e realna, istata ja utvrduva vrz osnova na sporedba so vrednosta na isti ot ili soodvetni ot i mot od drug obvrznik.

**Stapkata na danokot na imot e proporcional na i i znesuva 0,10%.**

So ogle di na odredeni te dano}ni osloboduvawa i olesnuvawa, dano}nata obvrska nastapuva so denot na izdavawe na odobrenie za upotreba na nedvi`niot imot od nadle`en organ, odnosno od denot na otpo}nuvawe na koristewe na imotot, kako i od denot na nabavkata na imotot.

## **DANOK NA NASLEDSTVO I PODAROK**

Danokot na nasledstvo i podarok se pla}a na nedvi`en imot i pravo na plodu`ivawe i koristewe na nedvi`en imot, koj naslednici te t.e primatel i te na podaroci te gi nasleduvaat. Ovoj danok se pla}a i na gotovi pari, pari`ni pobaruwawa, hartii od vrednost i drug podvi`e imot.

Dano`ni te obvrznic i na ovoj danok se fizi`ki ili pravni lica-rezidenti na Republikata, koi nasleduvaat imot ili primaat imot na podarok vo zemjata ili stranstvo, i stransko fizi`ko lice-nerezident, za nedvi`en i dvi`en imot { to se nasleduva ili prima na podarok na teritorijata na Republikava.

Osnovata na danokot na nasledstvo i podarok e pazarnata vrednost na nasledeni ot imot, ili imot koj se prima kako podarok, vo moment na nastanuwawe na dano`nata obvraska, a namalena za dolgoti i tro`oci te { to go tovarat i motot koj e predmet na odano`uwawe.

Naslednik ili primatel od prv nasleden red e oslobođen od pla}awe danok.

Danokot na nasledstvo i podarok za obvrznik od vtor nasleden red se pla}a po dano`na stapka od 3%, a za ovrznik od tret nasleden red, ili za obvrznik koj ne e vo srodstvo so ostavitel ot, dano`nata stapka e 5%.

Od danokot na nasledstvo i podarok se oslobođeni: dr`avni organi, organi te na op`tini te i gradot Skopje, organizacii te na Crven krst, humanitarni i socijalni ustanovi i verski zaednici. Za podarok { to go primi le vo vid na nedvi`en i podvi`en imot, pari`ni sredstva i pobaruwawa.

## **DANOK NA PROMET NA NEDVI @NOSTI I PRAVA**

Prometot na nedvi`nosti i prava, odnosno, prenosot na pravoto na sopstvenost na nedvi`nosta i pravata so nadomestok, kako i zamenata na edna so druga nedvi`nost ili steknuvaweto so nadomestok, e podl e` en na danok na promet na nedvi`nosti i prava.

**Danoŕen obvrznik** e pravno ili fiziŕko lice, prodavaŕ na nedvi`nosta, odnosno na pravoto. Pri zamenata pak, danoŕen obvrznik e uŕesni kot na zamenata, odnosno toj { to dava vo zarena nedvi`nost od pogol ema vrednost. Kaj dogovorot za do`ivotno izdr`uvawe, danoŕen obvrznik e pri matel ot na nedvi`nosta t.e negovi te nasl edni ci .

**Danoŕnata osnova** e pazarnata vrednost na nedvi`nosta i pravoto vo momentot na nastanuvawe na obvrskata. Pri zamenata danoŕna osnova e razl ikata na pazarni te vrednosti na nedvi`nosti te koi se zmenuvaat.

Pazarnata vrednost vsu{nost pretstavuva cenata na nedvi`nosta i pravoto koja bi mo`elo da se postigne vo sl obodni ot promet vo momentot na nastanuvawe na danoŕnata obvraska. Taa pazarna vrednost ja opredel uva organot za javni pri hodi .

**Stapkata** na danokot na promet na nedvi`nosti i prava e e proporci onal na i i znesuva 3%.

Danoŕnata obvraska nastanuva so denot na skl uŕuvawe na dogovorot za prenos na pravoto na sopstvenost i na drugi te prava, odnosno na zarena na nedvi`nosti te.